

Megjegyzések néhány keleti növényfajról.

Bemerkungen über einige orientalische Pflanzenarten.

Irta : Dr. Degen Árpád, Budapest.
Von :

LIV. *Leontodon Rossianus* Degen et Lengyel.

E sectione *Apargia* C. H. SCHULTZ in KOCH Synopsis Ed. III. : 360. — *Radice* simplici verticali fusca vestigiis foliorum emarcidorum tecta; mono- vel pluri- (2—3) caulis. *Caulibus* monocephalis, rarissime ramosis, bicephalis, folia parum superantibus, plerumque aphyllis, sed hinc-inde etiam unifoliis, folio tunc caeteris angustiore, caeterum squamas nonnullas gerentibus, glabriusculis vel sparsissime pilis nonnullis apice furcatis inspersis, versus apicem glabris vel scabridis, sub capitulo parum incrassatis, bracteas paucas lieari-lanceolatas gerentibus. *Foliis* ambitu lanceolatis, plus-minus profunde runcinato-dentatis, dentibus acuminatis plerumque antrorsum curvatis, sensim in petiolum angustatis, utrinque sparse, sed subtus inprimis ad nervum medianum densius, pilis furcatis obsitis. *Anthodii* sub flore sat tenui conici, glabri vel basi parce pilosi, sub fructu magis dilatati, squamis lanceolatis, acutiusculis, ab exterioribus ad interiora longitudine sensim auctis, dorso margineque glabris sed margine versus apicem tenuissime puberulis (pilis stellatis omnino carentibus). *Corollis* sulphureis, apice acute quinquedentatis; *acheniiis* badiis, pappo paullo brevioribus, exterioribus paullo curvatis, interioribus rectis, omnibus longitudinaliter striatis et minutissime scrobiculatis, apicem versus scabriusculis; *pappi* radiis basin versus paullo dilatatis, exterioribus paucis multo brevioribus, setosis, sequentibus setosis, pilis paucis longioribus immixtis plumosis.

Planta spithamea, rupifraga; capitula fructifera ad 14 mm. diam.; achenia 6 mm. longa; pappus 7 mm. longus.

Habitat in rupium fissuris ad cacumen m. Crnopac supra Gračac (Croatia meridionalis) una cum *Aquilegia Kitaibelii* SCHOTT, alt. c. 1300 m. (ROSSI, DEGEN); in rupium fissuris alvei Velika Paklenica supra Starigrad [Dalmatia] (DEGEN et LENGYEL), in rupium fissuris m. Višerujna (Velebit) supra Starigrad [Dalmatia], in alt. c. 1500—1600 m. (DEGEN et LENGYEL).

Planta habitu *L. Berinii* (BARTL in Flora III. 1820:345 sub *Apargia*) ROTH Mant. III. 1830:1129, a quo foliis viridibus sub-lucidis, profunde et argute dentatis, nec cano subtomentosis, indumento totius plantae asperrimo (e pilis furcatis, longioribus, nec brevissimis adpressis constante), praecipue autem anthodii squamis extus facie glabris nec pilis furcatis brevissimis canescentibus, acheniis pappoque brevioribus differt.

A *L. saxatili* (TEN). RCHB. indumento et acheniis brevioribus, pappo minus dense plumoso, squamis dorso glabris differt. In *L. saxatili* achenia pappum longitudine superant, in *L. Rossiano* achenia pappo paullo breviora sunt.

A *L. intermedio* H. P. R. in Ö. B. Z. 1907:116 (*L. asper* G. RIGO Iter ital. IV. 1898. No. 308 non al.) differt indumento e pilis stellatis sparsis constante, foliis igitur viridibus; nec indumento denso, molli canescentibus, foliorum dentibus longioribus, arcuatim sursum curvatis, anthodii squamis margine et dorsø glabris, nec pectinato albo-ciliatis et dorso pilis nonnullis longioribus, albidis obsitis, acheniis apicem versus minus pilososcabris.

Proxime affine *L. tenuifloro* (GAUD.) RCHB., a quo differt habitu nano, pube omnium partium brevissima, foliis sat profunde runcinato dentatis, capitulis minoribus, anthodii squamis latioribus, brevioribus, brevius acuminatis pappo 7, nec 10—11 mm. longo, acheniis minute scrobiculatis, brevioribus 6, nec 8 mm longis.

Ebben a szép és úgy látszik endemikus délvelebiti fajban, mely nehezen hozzáférhető helyeken, a legmeredekebb sziklafalak repedéseiben kénsárga nagy virágfészkekkel díszített pompás nagy sötétzöld bokrocskáival már messziről felöltik, a Velebitflóra fáradhatatlan kutatójának ROSSI LAJOS károlyvárosi honvédszázadosnak nevét örökítjük meg, aki azt — mint arról herbáriumának az 1909. évben való átnézésekor meggyőződhattünk — első ízben találta a Crnopac-hegyen Gračac felett 1896-ban. DR DEGEN ugyancsak a Crnopac meredek sziklafalain gyűjtötte 1905-ben, kéziratban mint új fajt le is írta és barátainak *L. velebiticus* néven osztotta szét. Az 1906. évben DR. DEGEN és DR. LENGYEL együtt gyűjtötték a Velika Paklenica nevi hatalmas sziklahasadék felett levő sziklákön, végül DR LENGYEL 1908-ban felfedezett egy nagyon kiadós lelőhelyet a Višerujna-csúcsnak a Buljma-hágó felé néző szik-

Wir widmen diese schöne und — wie es scheint — im südlichem Teile des Velebitgebirges endemische Art, welche an ihren schwer zugänglichen Standorten in den Ritzen der steilsten Felsen prächtige grosse dunkelgrüne mit schwefelgelben grossen Blüten geschmückte dichte Rosetten bildet, dem unermüdlichen Erforscher der Velebitflora Herrn Hauptmann LJUDEVIT ROSSI in Karlovac, der sie, wie wir uns gelegentlich Durchsicht seines Herbars im J. 1909 überzeugen konnten, zuerst auf den Berg Crnopac ober Gračac i. J. 1896 entdeckt hat. DR. v. DEGEN fand sie dann i. J. 1905. ebenfalls auf den steilen Felsen des Crnopac und beschrieb sie (im Mscr.) als neue Art, welche er auch an Freunde unter dem Namen *L. velebiticus* verteilt hat. Im Jahre 1906 sammelte sie DR. v. DEGEN und DR. GÉZA LENGYEL auf den Felsen ober der Paklenica-Schlucht in Dalmatien, endlich aber entdeckte i. J. 1908 Dr. Lengyel

lás oldalán, mely pontot 1909-ben DR. DEGEN és DR. LENGYEL ismét felkereste.

A VISIANI-HERBARIUM átnézésékor DR. DEGEN talált egy igazi *L. Berinii* (BARTL.) ROTH példányt «in Dalmatia, leg. VISIANI» jelzéssel. Sajnos azonban, hogy hiányzott a lelőhely pontosabb megjelölése.

auf den Abstürzen der Višerujna gegen den Buljma-Pass einen sehr ergiebigen Standort, der i. J. 1909 wieder aufgesucht wurde.

Bei Durchsicht des HERB. VISIANI fand ich ein Exemplar des echten *L. Berinii* (BARTL.) ROTH «in Dalmatia» leg. *Visiani*. Leider fehlt die genaue Standortsangabe.

Adatok Bosznia, Hercegovina és Dalmácia déli részének flórájához.

Beiträge zur Flora von Bosnien, der Herzegovina und von Süddalmatien.

Irta: Jul. Prodán (Zombor).
Von:

Az alábbiakban az 1907., 1908., 1909. években Boszniában, Hercegovinában és Dalmácia déli részében tett kirándulásaim eredményét közlöm. A fenti tartományoknak következő helyeit jártam be. 1. Első utam (1907. jul. 1—10) alkalmával Boszniában Sarajevo környékén (Trebević, Studeno, Dragulac, Ostrog hegyeken) és Ilidže fürdőn, Hercegovinában Plasa planinán, Dalmáciában Ragusa környékén és az Ombla völgyében botanizáltam. 2. Második utamon (1908. jul. 7—17.) a hercegovinai Plasa-, Sleme-, Drinača- és Čvrstica planinákat látogattam meg. 3. Harmadik utamat (1909. jul. 22—30) a Prenj planinára és Jablanica község környékére tettem.

Ezenkívül többször kirándultam hazánk határához közelebb eső boszniai részekre Dervent (város) és a Száva melletti Kobaš (község) környékére. Hogy

Im Nachfolgenden veröffentliche ich die Ergebnisse meiner in den J. 1907, 1908 und 1909 in Bosnien, der Herzegovina u. in den südlichen Teilen Dalmatiens durchgeführten Excursionen. Es wurden in diesen Ländern folgende Orte aufgesucht: 1. während meiner ersten Reise (1—10. Juli 1907) die Umgebung von Sarajevo (Trebević, Studeno, Dragulac, Ostrog-Gebirge) und Ilidže, die Plasa Planina in der Herzegovina, Ragusa und das Ombla-Tal in Dalmatien; 2. während meiner zweiten Reise (7—17. Juli 1908) das Plasa-, Sleme-, Drinača-, und Čvrstica-Gebirg in der Herzegovina; 3. während meiner dritten Reise aber (22—30. Aug. 1909) die Prenj Planina und die Umgebung von Jablanica in der Herzegovina.

Ausserdem besuchte ich zu wiederholten Malen die unserer Landesgrenze näherliegenden Teile Bosniens, so die Umgebung von Dervent und von